

Udstillingen

Det nyrenoverede

Renoveringen af Sønderjysk Skolemuseum i 2014-2015 har først og fremmest rettet sig mod den oprindelige skolebygning – altså den gamle danske skole fra 1856, men også sikret genopretning af tag og fag på 1907 bygningen.

Den gamle danske skolebygning skal bruges til udstillingsbrug, undervisning m.m. Derudover vil der blive indrettet et lærerhjem, hvor det vil være muligt at fortælle historien om livet omkring 1930. Det vil blive indrettet, så besøgende kan være aktiv museumsgæster – det gælder også køkkenet som er indrettet med komfur, hvor det vil være muligt at afprøve det at lave mad på et ildsted.

På loftet bliver der yderligere arkivplads, som supplerer det der allerede er på loftet over 1907-bygningen.

Der bliver god arbejdsplads til de der arkiverer, til afholdelse af møder, og der bliver mulighed for studerende udefra til at fordybe sig gennem et længere ophold.

I samarbejde med Museet på Sønderborg Slot vil vi gøre den særlige sønderjyske skolehistorie levende – i eget skolehus. Over Lerte gamle skole består af en landsbyskole fra 1856 og en tilbygning fra 1907. Her i den gamle skole kan vi give børn og voksne mulighed for at opleve en ”skoledag” med både timer i skolestuen og frikvarter på legepladsen.

I skolestuen fra 1907 vil vi fokusere på genforeningstiden fra 1920 og frem til 1945.

På længere sigt vil vi i skolens ældste bygning arrangere (skiftende) udstillinger fra tiden før 1864 til 1920 og fra tiden efter 1945. Sønderjysk skolehistorie i mere end 100 år har fået sit eget hjem i Over Lerte.

Skolestuen er møbleret med skolemøbler fra begyndelsen af det 20. århundrede; de ældste skolemøbler og vendetavlen er fra før genforeningen i 1920, altså fra tysk tid, og det nyeste fra 1950'erne. Den store tavle blev sat op efter genforeningen og bærer spor af flere årtiers brug. Ingen af skolemøblerne stammer fra Over Lerte skole, men er gaver fra andre steder i Sønderjylland samt fra Museet på Sønderborg Slot. Skolestuen har i 1930'erne rummet over 50 børn fra 1. til 7. årgang.

Skolestuens vægge er prydet med en smuk blå frise, som i små fragmenter dukkede frem under restaureringen, og over denne hænger anskuelsestavler til fag som historie, geografi og naturhistorie. I skammekrogen, som helt konkret står i det nederste hjørne af skolestuen, hænger opbyggelige bibelske billeder! Kakkellovnen er fra 1908.

To gamle skabe med glastruer rummer nogle udstoppede dyr, noget undervisningsmateriale til fysik samt bøger i små klassesæt til forskellige fag.

En skoleklasse på besøg vil bl.a. kunne prøve at skrive på en skifertavle med griffel, og på papir med pen og blæk.

I museets forstue fortæller 3 plancher om 3 vigtige perioder i sønderjysk og dansk skolehistorie, og i 3 udstillingsskabe vises konkrete eksempler på både tyske og danske undervisningsmaterialer og elevarbejder, det ældste er et regnehefte fra 1799. Her ses også skrive-, diktat- og stilehefter, tegnearbejder og håndarbejder fra 1890'erne til 1945.

Hvordan læreren har planlagt undervisningen af alle børn i samme klasseværelse kan ses på 2 læseplaner, en fra 1872 og en fra 1909, altså begge fra tysk tid. Gamle skolebilleder viser alvorlige, velafrettede børn og strengt udseende lærere, mens smilene er fremme på nyere billeder.

En skoleol står under knagerækken i "pigensiden" og er beregnet til skiftesko, gymnastiktøj osv.